

OSZK

Híradó

A TARTALOMBÓL

A DEUTSCHE STAATSBIBLIOTHEK 300 ÉVES
JUBILEUMA ELÉ

HARASZTHY GYULA: Az Országos Könyvtár-
ügyi Tanács jövő évi programja

FUTALA TIBOR: Tervezési problémák könyv-
tárunkban

BABICZKY BÉLA: A mikrofilmezés kérdései
könyvtárunk kollégiuma előtt

KÖNYVTÁRI SZERVEZETEINK HIREIBŐL

SZENTMIHÁLYI JÁNOS: Az Országos Biblio-
gráfiai Munkaértekezlet után

SZAKSZERVEZETI KRÓNICA

IV. évfolyam

9-10.

szám

1961. október

Az Országos Széchényi Könyvtár Pártszervezetének és Szakszervezeti Bizottságának lapja

Híradó

A MEGVALÓSULT LENINI PROGRAM

Negyvennégy évvel ezelőtt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom megnyitotta a kommunizmushoz vezető történelmi utat. A Szovjetunió Kommunista Pártjának ez az első győzelme a cári Oroszországban megdöntötte a kizsákmányolók uralmát és megteremtette a proletáriátus diktatúráját. A forradalom győzelme fényesen igazolta a kapitalizmus idejétmúltságát, a dolgozó osztályok összefogásában rejlő lebirhatatlan erőt, a Bolsevik Párt programjának és elméletének helyességét. Ma negyvennegyedik évfordulóját ünnepeljük ennek a forradalomnak, amelynek győzelme a világtörténelemben először vezetett el az osztálynélküli társadalomhoz, a Szovjetunióban megvalósult szocializmushoz.

A példa nagyszerűsége nem is maradt hatástalan. Az első világháború világosan megmutatta a proletariátusnak a kapitalisták kiméretlen osztályérdekből fakadó önzését, az egyszerű dolgozók életén való gátlástalan nyereszkeskedési hajlamát. Az Októberi Szocialista Forradalom győzelme és a nyomában kibontakozó eredmények pedig rádöbbenették osztályérdekeik azonosságára, nemzetközi összefogásuk szükségességére. Így indult el a Nagy Októberi Szocialista Forradalom nyomán az a forradalmi hullám, amely világviszonylatban is igazolta a szocialista társadalom szükségességét.

Az elmélet helyességét a gyakorlat igazolja. Az Októberi Szocialista Forradalom győzelme nyomán a Szovjetunióban megvalósult a szocialista társadalom. "A szocializmus, amelynek elkerülhetetlenségét Marx és Engels tudományosan megjövendölte, a szocializmus, amelynek felépítési tervét Lenin felvázolta, a Szovjetunióban reális valósággá lett. Országunk most újabb magaslatok, a kommunizmus magaslatai felé halad." - mondotta Hruscsov elvtárs a most ülésű XXII. kongresszuson. E tény nagyszerűségét és sikerét huzzák alá azok a felszólalások is, amelyek most a pártkongresszuson hangzanak el. Sikerek és áldozatok, nagyszerű eredmények, a megtett út felmérése és a jövő perspektívái bontakoznak ki szemünk előtt. A párt új programja perspektivikusan mutatja a fokról-fokra megvalósítandó kommunista társadalom lehetőségét és szükségességét. Mind azok az alapok biztosítottak, amelyek a kommunista társadalom realizálásához szükségesek. A termelőerők soha nem remélt fejlődési útjeme, az anyagi javak bősége, a természeti adottságok célirányos felhasználása, a társadalmi érdek középpontúsága és nem utolsósorban az emberek szilárd, meggyőződése, bizalma a jövőben biztosítja a program valóra váltását, a kommunista társadalom felépülését. A jövő feladatainak alapját a megtett út, a szocializmus eredményei képezik. Nem homályosíthatják el ezeket azok a nehézségek sem, amelyek a személyi kultusból származtak. A szocialista társadalom magasabb rendűségét éppen az bizonyítja, hogy képes leküzdeni mind a jobb-, mind a baloldali elhajlást, miközben nagyszerű építő, társadalmat formáló munkáját valósítja meg.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalomra és a győzelme nyomán kibontakozó sikerekre gondolunk a magyar jövő formálása során is. A példa ösztönző, tetteket kívánó. A magyar jövő szocializmusának megteremtését is utmutatóan ragyogja be az e korszakot megnyitó forradalom, a Nagy Október példája. [NÉMETH FERENC]

A DEUTSCHE STAATSBIBLIOTHEK 300 EVES JUBILEUMA ELÉ

MIT GROSSER FREUDE BEGRÜSSEN WIR DIE DEUTSCHE STAATSBIBLIOTHEK BEI GELEGENHEIT DES JUBILÄUMS IHRES DREIHUNDERTJÄHRIGEN BESTEHENS. WIR WÜNSCHEN ALLEN MITARBEITERN WEITERE ERFOLGE IN DER ARBEIT ZUM WOHLERGEBEN DES AUFBAUS DES SOZIALISMUS IN DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK.

Ezekben a napokban ünnepli a berlini Deutsche Staatsbibliothek fennállásának háromszázados jubileumát. Mint az első német munkás-paraszt állam kulturális intézménye szoros kapcsolatot tart fenn a szocializmust építő országok tudományos könyvtáraival. E kapcsolatoknak egyik megnyilvánulásaként a jubileumi ünnepségeken a baráti országok küldöttei a Német Demokratikus Köztársaság vendégeiként vesznek részt. Könyvtárunk képviselőjeként Jóborjú Magda főigazgató, J. Hajdu Helga és Hámori Béla főosztályvezetők utastak Berlinbe.

Mi, akik nem lehetünk ott, testvéri együttérzéssel gondolunk ottani könyvtáros kartársainkra, akik a fasiszta rendszer bukása, a második világháború borzalmas pusztításai után valósággal két kezük munkájával emelték a Deutsche Staatsbibliothek-ot a Német Demokratikus Köztársaság egyik első kulturális intézményévé. Szívvel kívánjuk német könyvtáros kartársainknak, hogy további feladataikat, terveiket az eddigiekhez hasonló sikerrel folytassák! [CSAPODI CSABÁNÉ]

AZ ORSZAGOS KÖNYVTÁRÜGYI TANÁCS JÖVŐ ÉVI PROGRAMJA

Az OKT elnöksége a közelmúltban megvitatta a Tanács előtt álló főbb feladatokat. A munkatervre vonatkozó javaslat összeállítására annak figyelembe vételével történt, hogy az MN Művelődési Főosztálya, illetve Könyvtári Osztálya előtt milyen alapvető tennivalók állanak. Ezek természetesen művelődésügyünk öt éves tervével, az oktatási reformmal és kialakulóban lévő távlati kutatási tervünkkel kapcsolatosak.

Bizonyára nem érdektelen, ha könyvtáros közvéleményünk bár vázlatosan, de mégis megismerkedik az OKT tervtervével, annál is inkább, mert a különféle szakbizottságokban több, mint 130 könyvtárosunk összehangolt munkájával lehet csak azokat jól megoldani.

Néhány fontos téma csoportot ezen a helyen is felsorolunk:

a Hazafias Népfront, a Néstanács és a SZÜVOSZ "Könyvbarát" mozgalomának szakmai támogatása, a tapasztalatok és eredmények értékelése;

a könyv- és könyvtárpropaganda és az olvasókkal való foglalkozás legjobb tapasztalatainak és módszereinek értékelése, új módszerek megvitatása;

a közművelődési könyvtári munka 1962/63. évi irányelveinek megvitatása;

a járási könyvtárak fejlesztésének ügye;

a szakkönyvtári funkciók meghatározása, különös tekintettel a kis szakkönyvtárak működésére;

országos értekezlet szervezése a dokumentációs felmérés eredményeinek és a dokumentáció továbbfejlesztésének megvitatására;

az országos bibliográfiai értekezlet tapasztalatai alapján irányelvek kidolgozása a bibliográfiai tevékenység továbbfejlesztésére;

a könyvtárközi közösönzés új rendjének megvitatása;

a központi raktározás megoldására kidolgozott javaslatok megvitatása;

a könyvtártudományi kutatómunka 1961. évi eredményeinek és 1962. évi tervének megvitatása;

könyvtári tervezési és munkanormák kidolgozása;

könyvtárhálózatok, és könyvtártípusok együttműködésével kapcsolatos vitaanyag kidolgozása.

A Tanács munkatervéből csak néhány érdekesebb pontot emeltünk ki. Azt hisszük, hogy akiknek volt alkalmuk meghallgatni a könyvtárak vezető munkatársainak októberi értekezletén az MM Könyvtári Osztályának beszámolóját, illetve programját dr. LÁNG Imre osztályvezetőhelyettes előadásában, azok ráismernek a Tanács munkatervében is ezekre a fontos feladatokra.

Magától értetődik, hogy az OKT több szinten tárgyalja és elemzi a felmerülő lényeges könyvtárügyi és szakmai kérdéseket: a Tanács szakbizottságai, plénuma és elnöksége foglalkoznak a bennünket érdeklő problémákkal. Különösen hangsúlyozni szeretném a szakbizottságok fontos szerepét: ezek útján legjobb könyvtárosaink széleskörű közvéleményének lesz módja nyilatkozni és javaslatokat tenni alapvető könyvtárügyi kérdéseink tárgyában. A szakbizottságok jó előkészítő munkáját, elemzéseit, javaslatait, szakértelmét sem könyvtárügyi vezető szerveink, sem az OKT elnöksége, illetve plénuma nem nélkülözhetik. [HARASZTHY GYULA]

"A szocializmus már nem a jövő. Már most nagy anyagi és szellemi javakat ad mindazoknak a népeknek, amelyek rájuk az új élet építésének útjára. A szocializmus országainak példája mind vonzóbb valamennyi ország dolgozó számára. EGYRE BŐVÜLŐ KÖRBE, MIND MÉLYREHATÓBBAN TERJEDNEK A KOMMUNIZMUS ESZMÉI, S TESZIK A TÖRTÉNELEM ALKOTÓIVÁ AZ EMBEREK SZÁZMILLIÓIT.

A kommunizmus felé tartó hatalmas erejű, s állandóan gyorsuló mozgás elsősor mindent, ami akadályt állít a ragyogó célhoz, a világ legigazságosabb társadalmának felépítéséhez vezető uton. Ezt a harcot nem egyesek vívják mások ellen, hogy törvényessé tegyék uralmukat felettük; EZ HARC AZ ELYNOMÁS, A RABSÁG, A KI-ZSÁKMÁNYOLÁS ELLEN, MINDENKI BOLDOGSÁGÁÉRT.

Szilárdan hisszük, eljön az az idő, amikor azoknak a gyermekei, unokái, akik ma még nem értik meg és nem fogadják el a kommunizmust - kommunizmusban fognak élni."

(HRUSCSOV ELVTÁRS VITAZÁRÓ BESZÉDE AZ SZKP XXII.KONGRESSZUSÁN)

KÖZLEMÉNYEK

AZ OSZK KOLLEGIUMÁNAK ÜLÉSEIRŐL JELENTJÜK:

SZEPTEMBER 23-I ÜLÉS - A Kollégium a Gazdasági Hivatal által összeállított "AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR 1961. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI JAVASLATA" c. előterjesztést tárgyalta meg. Az előterjesztett javaslatot a Kollégium részletes megvitatás és módosítás után a további, magasabb szinten történő pénzügyi tárgyalások alapjaként elfogadta.

OKTÓBER 5-I ÜLÉS - A Kollégium a Mikrofilm Osztály előterjesztésében "BESZÁMOLÓ AZ OSZK MIKROFILMEZÉSI PROBLÉMÁIRÓL ÉS TÁVLATI MIKROFILMEZÉSI PROGRAMJÁRÓL" c. jelentést vitatta meg. Az előterjesztéssel kapcsolatosan hozott határozatok többek között egy mikrofilmezési-bizottság (Sebestyén Géza h.főigazgató vezetésével J.Hajdu Helga, Dezsényi Béla főosztályvezetők és Babiczy Béla osztályvezető) hatáskörébe utalta a mikrofilmezendő könyvtári anyag fontossági sorrendjének megállapítását és az éves program kidolgozását. Az előterjesztés anyagáról lapunk más helyén számolunk be olvasóinknak.

OKTÓBER 19-I ÜLÉS - A Kollégium a Hirlaptár összeállításában "A PERIODIKAGYŰJTÉS PROBLÉMÁI" c. előterjesztést tárgyalta meg. Az előterjesztés anyagával lapunk legközelebbi számában kívánunk foglalkozni.

A KOLLEGIUM HIRBEIBŐL: A Kollégium okt.5-i ülésében felkérte Dr.Haraszthy Gyula elvtársat, a Könyvfeldolgozó Osztály vezetőjét, hogy állandó tagként vegyen részt a kollégium munkájában. A Kollégium döntése szerint Futala Tibor, a Főigazgatóság keretében működő szervezési csoport vezetője meghívottként vesz részt a könyvtár működését tárgyaló kollégiumi megbeszéléseken.

SZEMÉLYI HIRK ÉS VÁLTOZÁSOK

ÚJ MUNKATÁRSAINK: Hegyi Andrásné közgyűjt.munkaerő (Könyvelosztó), Kertészné Hamburger Klára tud.munkatárs (Zenetörténeti Gyűjtemény), Maczika Béla tud.techn.munkaerő II. (Kötelempéldány-csoport), Mészárosné Péteri Erzsébet közgyűjt.munkaerő (Sokszorosító-csoport), Németh Ferenc tud.osztályvezető (Gyarapítási Osztály), Tatai András közgyűjt. munkaerő (Hirlaptár), Vén Tiborné tud.techn.munkaerő II. (Könyvelosztó)

ELTÁVOZTAK KÖNYVTÁRUNKBÓL: Bakonyiné Vlasits Ilona tud. munkatárs (áthelyezés: IV.ker.Tanács VB Oktatási Osztály), Balogh Albert tud. munkatárs (áthelyezés: Híradástechnikai Ipari Kutatóintézet), Horváth János tud. techn.munkaerő II. (nyugdíjazás), Kissné Kovács Mária (áthelyezés: SZOT), Lévai Ferenc tud. főmunkatárs (áthelyezés 5 hónapi időtartamra: MSZMP Pártiskola), Pelejthei Tibor tud. főmunka-

társ (áthelyezés 1 évi időtartamra: MSZMP Pártfőiskola), Zsohár László tud.munkaerő II. (áthelyezés: MTA Bartók-Archivum)

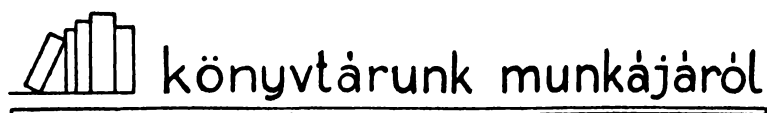
ÁTHELYEZÉSEK (Zárójelben az új beosztási hely) Bánlaky Éva (KMK Könyvtár-tudományi Osztály), Borsa Gedeon (III.Főosztály - az RMK új kiadásának szerkesztése), Iszlai Zoltán (KMK Módszertani Osztály), Terbe Lajos (Könyvtárközi Kölesszés)

ÁTSOROLÁSOK: Besenyei Andorné tud.oszportvezető, Ferenczi Sándor műszaki III., Fráter Ivánné segédkönyvtáros, Horváth Ilona közgyűjt. munkaerő, Kostyál István tud.oszportvezető, Menosik Pál műszaki II., Pataki Sándorné tud.munkatárs.

HIVATALOS LAPOK TARTALMÁBÓL

A MAGYAR KÖZLÖNY okt.7-i száma rendeletet közöl a szállodákban (penziókban) és egyéb elszállásolások esetén érvényesíthető árak és díjak megállapításáról. - Az okt.14-i számában PM rendeletet tettek közzé az újítások és találmányok népgazdasági eredményének méréséről és elszámolásáról.

A MŰVELŐDÉSÜGYI KÖZLÖNY aug.15-i számában hivatalos közlemény jelent meg a napközi otthoni térítési díjak megállapítása során követendő eljárásról. - Az okt.15-i szám MM utasítást közöl, amely a megszakított egyetemi (főiskolai) tanulmányok folytatásának engedélyezésére vonatkozó korábbi MM utasítást módosítja.

TERVEZÉSI PROBLÉMÁK KÖNYVTÁRUNKBAN

Széljegyzet az 1962.évi osztály-munkatervek margójára

Régebbi munkaterveinket és beszámolóinkat összehasonlítva, gyakran találkozhatunk az eredetileg kitűzött feladatok időközben való megváltoztatásával. Az esetek kisebb részében ez a változtatás indokolt, mert a tervek és a módosuló követelmények újbóli összehangolásából ered, nagyobb részben azonban annak következménye, hogy könyvtárunkban legtöbbször formálisan, tessék-lássék terveztünk, anélkül, hogy reálisan számbavettük volna erőinket és feladatainkat, és a feladatokat rangsorolva, erőinkhez mérten mindig a legfontosabbak megoldására törekedtünk volna.

A gyakori módosítás két szempontból előnytelen: rossz az intézmény szempontjából, u.i. a tervek labilitása következtében nagyon nehezen követhető és mérhető fel a végzett munka, egy-egy probléma megoldásának előrehaladása; de rossz az egyes munkatársak szempontjából is, mivel meghiúsítja a nyugodt légkörü és alapos munkát. Még az a szerencse [szerencse?], hogy mindez a könyvtári munka lényegénél fogva kevésbé szembetűnő, mert különben olyan építkezés panorámáját mutatnánk, ahol legfeljebb csak minden harmadik-negyedik házat fejeznek be, s a betetőzött

épitményeket kiásott alapok, negyedében-harmadában felhuzott falak veszik körül, osupán azért, mert kicsit távolabb újabb munkálatokba kezdtek.

E helyzet megváltoztatása érdekében készült el az 1962. évi osztálymunka-tervek összeállítását szabályozó utmutatás, amelynek azon tul, hogy biztosítsa a tervek alaki egységét, az lett volna legfőbb hivatása, hogy a munkaerőkapacitás kiszámításával és az alapvető keretszámok teljesítéséhez szükséges részmunkák részletes megtervezésével egy lépéssel előre vigye könyvtárunkban az erőik és lehetőségek reális felmérését és a reálisabb tervezés ügyét.

A tervezési utmutatóban voltak hibák. Így pl. az "absztrakt szabadság-kontingens" helyett oélszerűbb lett volna a tényleges szabadságigény levonása, mint ahogy egyes osztályok (helyesen!) az utmutatóval szemben ezt is oselekedték. Szükség lett volna - ahogy ez az elkészült tervek tanulmányozásából utólag kiderült - az utmutató bővebb és pontosabb megfogalmazása. S kívánatos lett volna az is, ha előzetesen a könyvtár továbbképzési fórumain, szakszervezeti lapjában megvitatjuk a tervezéssel kapcsolatos nézeteinket.

A beérkezett tervek, az utmutató felsorolt és az esetleg felsorolatlanul maradt gyengeségei ellenére, az előző évi tervekhez képest előrehaladást mutatnak. Különösen, ha a terveket csak egy-egy osztály szempontjából vizsgáljuk. Ezek a tervek alkalmasak arra, hogy hozzájuk igazodva, a szervezeti egységek folyamatosan, nyugodt légkörben dolgozzanak, figyeljék előreugrásaikat és hátramaradásait.

Ha azonban a terveket összintézeti szemszögből vizsgáljuk, már több lényeges kívánnivalót hagynak maguk után. E kívánnivalók különösen az intézeti terv kidolgozásánál fognak zavarólag hatni. Az első számottevő hiányosság az, hogy az alapvető irányszámok és a részmunkák viszonyát nem mindenütt értelmezték egységesen. Ugyancsak nem egységes szempontok szerint közlik e tervek az alapvető irányszámok megoszlását. Ebben -szükszavusága miatt- a már többször említett utmutató a hibás. A másik hiba az egyes osztálytervek koordinátlansága. Pl. a Kötelesepeldány-osoportnál, a Könyvfeldolgozó és a Bibliográfiai Osztálynál nem egyeznek a megadott számszerúségek. Hasonló eltérések mutatkoznak másutt is. A harmadik hiányosság az, hogy nem eléggé pontosak a munkanem-megnevezések. Így pl. nem különül el egymástól eléggé a könyvtári feldolgozás és a bibliográfiai feltárás. Ez még akkor is két dolog, ha a bibliográfiai feltárás eredményeit a könyvtári feldolgozás is hasznosítja.

A felsorolt hiányosságok nemcsak arra figyelmeztetnek, hogy a tervezésben még mindig gyakorlatlanok vagyunk, hogy még mindig nehézségek vannak az egyes szervezeti egységek tervezése és az összintézeti tervezés közötti kapcsolatot illetően, hanem felhívják a figyelmet a jó tervezés olyan segédeszközeinek létrehozására is, mint amilyen a különböző adatszolgáltatások, statisztikák egységes rendszere és a könyvtáron belül használt egységes terminológia. E segédeszközök megalkotása előtt azonban még mindig szükséges lenne az előbb már felemlített vita, amelynek eredményeképpen többen, jobban és egységesebben látnánk a tervezés szükségességét, a tervezés kívánatos mélységét, a különböző tervek egymáshoz való kapcsolatát és a megvalósítás legoélszerűbb módszereit is. [fti.]

A MIKROFILMEZÉS KÉRDÉSEI KÖNYVTÁRUNK KOLLÉGIUMA ELÓTT.

Könyvtárunk mikrofilmezési problémáit vitatta meg a Kollégium okt. 5-i ülésén. A referátum az utóbbi évek fejlődését (1959-től, mert a Kollégium legutóbb 1959 szeptemberében foglalkozott ezzel a kérdéssel) és mikrofilmezésünk távlati fejlesztési programját tárgyalta.

A mikrofilm-osztály fejlődésének adataiból:

Az elmúlt év tavaszán mikrofilm osztályunk új laboratóriumi helyiségeket kapott. A laboratórium műszaki fejlesztése keretében nagyteljesítményű dobszárító gépet, modern lemezes nagyítógépet, különböző műszereket, legutóbb pedig egy új leolvasókészüléket kapott. Ellátták a laboratóriumot több kisebb, a munkát megkönnyítő berendezéssel is, bár ezen a téren még jónéhány probléma lenne megoldandó.

A mikrofilmtár állománya 1959 augusztusában (leszámítva az 1956 októberében történt veszteségeket), 1 368 filmtekercs (kb. 1 099 000 felvétel) volt. A jelenlegi állomány 1 806 tekercs (kb. 1 525 000 felvétel) negatív mikrofilm. A pozitív mikrofilmtekercsek száma 1960. dec. 31-én 1 137 volt. A folyó év első nyolc hónapjában 110 tekercs pozitív-másolat készült el. Ezen felül jelentős mennyiségű mikrofilm készült a Könyvtárközi Kölcsönzés részére is (1961 első 8 hónapjában 22 000 negatív és 2 570 pozitív filmkocka).

A kollégiumi beszámoló legfontosabb kérdése az volt, hogy a jövő évek során milyen mikrofilmezési feladatokat lehet megvalósítani az adott és a várható személyi és gazdasági lehetőségek mellett.

Könyvtárunk két évvel ezelőtt elkészített tizenöt éves távlati fejlesztési tervében nagyarányú mikrofilmezési programot irányzott elő. Az akkori tervezés a mikrofilmezés szempontjából számbaveendő anyagot 40 MILLIÓ FELVÉTELRE becsülte, melyből az 1961-1965 években évi 800 000, az 1966-1970 években évi 1 200 000, az 1971-1975 években pedig évi 1 600 000 felvétel lett volna elkészítendő. Ily módon 15 évre 18 000 000 felvétel elkészítését vették tervbe. Ilyen ütemű mikrofilmezésre azonban 1961-ben nem volt lehetőség, és az előtervek szerint 1962-ben sem lesz megvalósítható.

Az egyes osztályok a kollégiumi referátumhoz gazdag anyagot szolgáltatottak arról, hogy gyűjteményeikben a megadott szempontok (muzeális érték, az állomány állapota, gyakran használt, pusztulásnak kitett anyag, a nemzeti kultúra szempontjából értékes anyag) figyelembevételével fontossági kategóriák szerint mekkora anyag vár mikrofilmezésre. Ezek az osztály-tervezetek igazolják, hogy a távlati fejlesztéskor becsült számok nem voltak túlzottan magasak, és bizonyítják azt is, hogy az egyes gyűjtemények jól látják a mikrofilmezés jelentőségét. Ezekből a jelentésekből a feladatok nagysága is világossá válik. Így a KÉZIRATTÁR részére közel 2 millió, az RRT részére 1 200 000 felvétel lenne elsősorban fényképezendő, a ZENEMÚTÁR pedig 4 500 000 felvétel elkészítését jelölte meg elsőrendű fontosságúnak. A legnagyobb volumenű mikrofilmezési feladatai a HIRLAPTÁRNAK vannak, ahol fontosság szempontjából az állomány elhasználtsága és használatának gyakorisága miatt a másodrendűen fontosnak megjelölt anyag is sürgősen

mikrofilmezendő, ami közel 19 millió felvételt jelentene. Kiderül tehát, hogy az elsőrendű fontosságu és sürgősen mikrofilmre veendő állomány nagyobb, mint amennyit még a 15 éves távlati terv irányszámainak betartása mellett is el lehetne végezni.

Ilyen nagy feladatoknál, amelyeknek csak a körvonalai bontakoztak ki, okvetlenül szükséges a filmezendő anyag előzetes pontos jegyzékelése, az anyag rendezése, a hiányok kiegészítése, tehát komoly bibliográfiai, sőt szerzeményezési vagy átkölcsönzési feladatok elvégzése. Mindez csak úgy valósítható meg, ha a feladatokat a könyvtár egésze vállalja. Természetesen a feladatoknak megfelelően kell majd biztosítani a mikrofilmtár dolgozóinak létszámát, a szükséges gépi berendezéseket és a nyersanyagokat.

Az elvégzendő feladatok gazdasági kihatásai jelentősek. Ennek felméréséhez tájékoztatásul szolgálhat, hogy hazai és külföldi tapasztalatok szerint évi 100 000 negatív mikrofilmfelvétel elkészítéséhez 1 munkaerőt kell számításba venni, tehát pl. 2 fényképész és 2 könyvtáros évi 400 000 kocka mikrofilmfelvétel elkészítésére képes. Amennyiben a mikrofilmekről pozitív mikrofilmmásolatot is kell készíteni, a 400 000 filmkocka másolására, kidolgozására, ellenőrzésére és mikrofilmtári feldolgozására további 1 fényképész és 1 könyvtáros munkaerő szükséges.

As anyagi szükségletek felméréséhez azt is tudni kell, hogy 100 000 felvételhez 4500-5000 m filmanyag szükséges, amelynek ára a hozzávaló vegyszerekkel együtt kb. 19-20 000 Ft. Ugyanennyi pozitív mikrofilmmásolat elkészítéséhez pedig kb. 6 500 Ft szükséges a nyersanyagokra.

A feladatok elvégzéséhez növelni kellene a mikrofilmlaboratórium felvevőgépeinek számát is. A Micro-Jumma filmfelvevő-berendezésünk napi 8 órás munkaidőben legfeljebb évi 200-250 000 felvétel elkészítését teszi lehetővé. Szó van arról, hogy könyvtárunk 1962 január 1-től megkapja az Országos Műszaki Könyvtár régi Recordak-felvevőgépét is, aminek egész napos üzemeltetésével évente további 500 000 felvétel lenne elkészíthető. Így tehát a két géppel és megfelelő számú dolgozóval (kb. 5 fényképész és 5 könyvtáros) jelentősen emelni lehetne a jelenlegi mikrofilmesítés ütemét és meg lehetne közelíteni a távlati fejlesztési tervben megadott tervszámokat.

A referátum beszámolt arról is, hogy a könyvtár egyes osztályai részéről állomány-kiegészítés vagy fényképarhivum létesítése céljából erősen megnövekedtek az olvasható méretű fényképnagyítások iránti igények. Ezek önmagukban helyes célokat kívánnak megvalósítani, azonban nyersanyag és munkaigényük olyan nagy, hogy a jelen körülmények között egyelőre nem, vagy csak részben oldhatók meg. Hasonlóan igen magasak az értékes vagy a nagyalakú könyvtári anyagok nagyobb méretű negatívformátumra történő fényképezésére vonatkozó igények is, melyeket a jelenlegi személyi és anyagi ellátottság mellett csak részben lehet teljesíteni.

A kollégiumi vitában elhangzott hozzászólások közül Sebestyén Géza főigazgatóhelyettes megállapítását emeljük ki, mely szerint a mikrofilmezés problémáinak megoldása a nemzeti könyvtár elsőrendűen fontos szerzeményezési kérdései után, közvetlenül második helyen következik.

Reméljük, hogy az e tárgyban hozott kollégiumi határozatok, a feladat végrehajtásában résztvevő osztályok együttműködése lehetővé teszi a mikrofilm-osztály kapacitásának emelését, munkájának további javítását és ezeken keresztül könyvtárunk távlati mikrofilmezési programjának megvalósítását. [BABICZKY BÉLA]

ZENETÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYÜNK
a Liszt-Bartók ünnepi évforduló eseményeiben

Az 1959-es Haydn- és az 1960-as Erkel-évforduló után az idén ismét szép feladat teljesítésében vehetett részt Zenetörténeti Gyűjteményünk: annak a munkának vállalásában, amely a Liszt Ferenc születésének 150-ik és Bartók Béla születésének 80-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepi események során reá hárult.

A szeptember végén és októberben lezajlott zenei esemény-sorozat talán mindkét említettnél jelentékenyebb és gazdagabb volt, hiszen a kettős évforduló alkalmat nyújtott arra, hogy a magyar zenetörténet két legnagyobb mesterére, életműveik hasonló vonásaira együtt, egyszerre emlékezhessünk. E kettős és több helyütt egymással érintkező történeti kínos felidézésére és méltatására a BUDAPESTI ZENEI HETEK keretében négy féle alkalom is nyílt: a nemzetközi zongoraverseny és az ehhez kapcsolódott ünnepi hangversenyek, a Bartók-Archivum megnyitása, a nemzetközi Liszt-Bartók vándorkiállítás és a II. Magyar Zenetudományi Konferencia. Valamiféle formában mindegyikhez kapcsolódott Gyűjteményünknek vagy munkatársainknak hozzájárulása. A zongoraversenyekről és a Zenei Hetek koncertjeiről munkatársaink kritikákat publikáltak, a Magyar Tudományos Akadémia által létesített Bartók-Archivum megnyitó kiállítását a Gyűjteményünk-kölcsönözte két értékes Bartók-autográf is díszítette, a Liszt-Bartók vándorkiállítás összeállításához Gyűjteményünk munkatársai is jelentős szakmai segítséget nyújtottak.

A legérdekesebb és a legsokoldalubb tennivalóink mégis a zenetudományi konferencia kapcsán kínálkoztak. Ha Gyűjteményünk nem is tekinthető valamiféle központi archivumnak a Liszt és Bartók-források magyar- és világviszonylatában (ugy, ahogyan a Haydn-forráskutatás esetében annak tekinthető): a zenetudományi konferencia munkája mégis több esetben támaszkodhatott közvetve vagy közvetlenül az itt őrzött forrásokra. Kiemelkedik közülük Liszt Ferenc Faust-szimfóniájának eredeti kéziratos partitúrája, melyet elsősorban elemzett behatóan, a variánsokra is kiterjedő figyelemmel Somfai László kollegánk, a konferencia Liszt-szekciójában tartott előadásában, és részletesebben a "Magyar Zene" o. folyóirat hasábjain. A konferencia számos külföldi vendége kereste fel Gyűjteményünket, részben Liszt-témákkal kapcsolatban, részben egyéb speciális érdeklődésük vagy éppen zenei kézirataink és nyomtatványaink iránti általános érdeklődésük miatt. Utóbbiak közül került ki az az ifjú osztrák zenekutató (Wolfgang Suppan), akinek kézirat-katalógusunk átnézése közben véletlenül alkalma nyílt arra, hogy egy esetben feldolgozó munkánkban legyen segítségére (egy eddig azonosítatlan Lannoy-operatőredék identifikálásában; Suppan ui. nemrég éppen Lannoy németalföldi születésű osztrák zeneköltőről (1787-1853) írt doktori disszertációt).

A Liszt-Bartók-év tehát gazdag programmal nyújtott sokrétű tanulságot és tapasztalatot a történeti és kutatómunka folytatására és újabb példáját nyújtotta a nemzetközi együttműködés ösztönző erejű, további távlatokat nyitó, ered-

ményes hatásának. Ugy érezzük, hogy ebből a közös munkából Zenetörténeti Gyűjteményünk is méltóképen kivette részét. - [KECSKEMÉTI ISTVÁN]

H i r e k

GYARAPÍTÁSI OSZTÁLY

Könyvtárunk második negyedévi szovjet szerzeményei között kiemelkedő helyet foglal el az ENCIKLOPÉDICSESZKIJ SZLOVAR'GRANAT. E mű eddig megjelent 58 kötetéből 19 kötetet kaptunk meg: a 34.,36/II.,VI.,VII.rész, 40.,41/II.,III.,V.,VI.,VII.,VIII.rész, 43.,45/I.,II.,III.rész, 46.,47.,48. és 55. számot. A mű megszerzése még a Szovjetunióban is komoly erőfeszítést jelent, hiszen az 1917 végéig megjelent kötetek, már csaknem muzeális ritkaságnak számítanak. [1917-ig 37 kötet, míg 1918-1948 között 21 kötet jelent meg].

A kiadvány egészében véve - 1917-ig - burzsoá-liberális jellegű volt, bár a kultúra sok haladó képviselője is részt vett szerkesztésében. A szótárt az anyag tárgyalásának népszerű volta jellemezte. A szótár "Marx K." című cikkét Lenin írta, amely azóta is az enciklopédikus cikkek megírása terén klasszikus példának számít. Ezenkívül "Az agrárkérdés Oroszországban a 19.század végén" című cikket is, aminek közlését azonban a cári cenzura nem engedélyezte.

Reményünk van rá, hogy a még hiányzó köteteket is megkapjuk. Egyelőre e meglévő kötetek is jelentős értéket jelentenek, mert Magyarországon más példányról nem tudunk. [KOVÁCS ZOLTÁN]

Az INSTITUT FRANCAIS értékes könyvajándékot juttatott könyvtárunknak, melyet állományunk meglévő hiányainak pótlására használtunk fel. Így kaptuk kézhez a francia könyvkultúra jelentős alkotásait: a nagyszabású ENCYCLOPÉDIE FRANCAISE 9. kötetét (L'univers économique et social. Paris 1960.); a Larousse kiadó díszes album-sorozatának, a COLLECTION IN-QUARTO LAROUSSE-nak a francia irodalomról (Littérature française. T. 1-2. Paris 1948.) és Franciaország földrajzáról (La France. Géographie, tourisme. T. 1-2. Paris 1951.) szóló 2-2 kötetét; a PETIT LAROUSSE legújabb, teljesen modernizált köntösű kiadását (Dictionnaire encyclopédique. Paris 1961.) és végül a DICTIONNAIRE DES LETTRES FRANCAISES XVIII. századra vonatkozó részét (Le XVIII.siecle. [1-2.] Paris 1960.).

NEMZETKÖZI CSERESZOLGÁLAT

Szovjet folyóiratok hiányainak pótlására nyújt lehetőséget ujjabban a LENIN KÖNYVTÁR asáítal, hogy esetenként eljuttatja a Nemzetközi Csereszolgalathoz duplumainak oimfelvételeit válogatás oéljára. Nagykönyvtáraink közül már számosan éltek e lehetőséggel.

Egyre több szovjet könyvtár kíván kapcsolatot létesíteni könyvtárunkkal. Az ujjabbak között jelentősebbek a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának Szibériai Osztálya mellett működő ALLAMI NYILVANOS MŰSZAKI TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁR (Moszkva), amelytől egyes speciális tárgykörű - többek között könyvtártechnikai - kiadványok megszerzését reméljük. Továbbá az IRKUTSZKI EGYETEM TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁRA,

az ÜZBÉG SzSzk TUDOMÁNYOS AKADEMIÁJÁNAK ALAPKÖNYVTÁRA (Taskent) és a MOLDVAI SzSzk KÖNYVKAMARÁJA (Kisinev). -1B.O.]

TÉRKÉPTÁR

Az elmúlt hetek folyamán a Térképtár felszerelésében jelentős gyarapodás történt. Rövid idő alatt polcok készültek az ujjabkori atlaszgyűjtemény, valamint a kéziratos és nyomtatott kataszteri térképek részére. Így a nagymennyiségű és beoszes kataszteri térképállomány rendezése és felállítása is végre megtörténhet, s ezzel ez a sokat hányódott és gyakran keresett anyag most 10 év kényszerű hányódása után a kutatók rendelkezésére állhat.

Könyvtárunk vezetőségének, főként a gazdasági ügyintézésnek gondoskodása azonban nem állott meg ennyinél: egy 16 fiókos fém térkép- és két kisebb fém atlaszszekrényt is kapott a Térképtár, hogy régi és ritka, valamint kéziratos anyagát méltóan tudja elhelyezni. A tár kutatószolgálatára igen sokrétű, egyre differenciálódó és emelkedő tendenciát mutat. Az új felszerelés elő fogja segíteni, hogy a Térképtár, anyagának jobb feltárása révén a jövőben még intenzívebben mozdíthassa elő nemcsak az elméleti kutatómunkát, hanem a népgazdaság számára közvetlenül hasznosítható termelési, gyakorlati munkát is. A nagyvonalú támogatásért e helyt mondanak köszönetet az illetékeseknek a Térképtár dolgozóinak.

KÖNYVKÖTÉSZELET

A Munkaügyi Minisztérium 5 ösztöndíjas tanuló helyet juttatott könyvkötészetünknek elmúlt évi eredményes oktatásunk elismeréseképpen. Az ösztöndíjas helyekre Sápi Lászlóné, Szabó-Sipos Tamásné, Tóth Zoltán műszaki, Bösze Julianna és Szabó Éva ipari tanulókat alkalmaztuk.

A Munkaügyi Minisztérium Schilling Erzsébet másodéves ipari tanulókat két heti balatoni jutalom-üdülésben részesítette az elmúlt évi kiváló tanulmányi eredményéért. [SD.]

Könyvtárunk új épületének TERVEZÉSI PROGRAMJA ÉS MŰSZAKI TERVEZÉSI FELADATA

A Budavári Palota helyreállítására vonatkozó beruházási program kormányhatósági jóváhagyása során - 1960 júniusában - olyan rendelkezés történt, hogy a Nemzeti Könyvtár elhelyezésére szolgáló "F"-épület műszaki tervezési feladatát, valamint az annak elkészítéséhez szükséges részletes programadatokat (tervezési programot) a műszaki és könyvtári szakemberek állandó és szoros együttműködésben egyidejűleg dolgozzák ki. Az Építésügyi Minisztérium rendelkezése szerint a feladatot aug. 31-ig kellett elvégezni és jóváhagyás végett az Országos Műemléki Felügyelőség útján az Építésügyi Minisztériumnak bemutatni.

A "Tervezési Program"-ot az építési programban megjelölt szempontok és az elhelyezési terv alapján dolgozta ki a Könyvtárépítési Munkacsoport. Ez tartalmazza az egyes épületszintnek részletes beosztási tervét, az építészeti és épületgépészeti előírásokat, a berendezési és felszerelési igényeket, továbbá az épület ü-

zemelésének (technológiájának) leírását. Ezzel egyidejűleg készült el a KÖZTI III.sz. irodájában az épület műszaki "Tervezési feladata".

Ezek a munkálatok csak a Budavári Palota "F" épületére vonatkoznak s még nem tartalmazzák a Nemzeti Könyvtár Szent György-téri épületének programtervét és tervfeladatát. Ezeknek kidolgozása is folyamatban van már s előterjesztésükre - jóváhagyás céljából - rövidesen sor kerül.

A tervezési feladatnak felterjesztésével egyidejűleg megindultak a kiviteli tervek elkészítésének munkálatai is. Ezeknek teljes kidolgozása több évig tartó munkát jelent, a belső építkezési munkálatok azonban a már kidolgozás alatt lévő részleges kiviteli tervek alapján már 1962-ben megkezdődnek. Ezeknek kidolgozása - a tervezési feladat elkészítéséhez hasonlóan - ugyancsak a műszaki és könyvtári szakemberek együttes, közös feladata.

A tervezési munkák főleg funkcionális jellegű első nagy részének befejezése alkalmából külön is meg kell emlékezni arról az úgyszeretetről és lelkesedésről, amellyel könyvtárunk dolgozói ebben a munkában résztvettek. A tervdokumentációnak a megállapított határidőre történt elkészítése csak az által vált lehetségessé, hogy könyvtárunk minden dolgozója segített a Könyvtárépítési Munkacsoportnak a munka elvégzésében. [FARKAS LÁSZLÓ-TOMBOR TIBOR]

KÖNYVTÁRI SZERVEZETEINK HÍREIBŐL

Pártszervezetünk VEZETŐSÉGVÁLASZTÓ TAGGYÜLÉSÉRŐL

A Magyar Szocialista Munkáspártnak könyvtárunkban működő alapszervezete okt. 16-án vezetőségválasztó taggyűlésén tárgyalta meg az alapszervezet 1959-1961.évi munkáját, az alapszervezet előtt álló feladatokat és választotta meg az alapszervezet vezetőségét. A taggyűlés beszámolóját Hámori Béla párttitkár tartotta.

Az elhangzott beszámoló és vita alapján a taggyűlés határozatban rögzítette az alapszervezet előtt álló feladatokat. Alapvető feladatként állapítja meg a határozat a könyvtár munkájának maximális segítését, a párt-és kormányhatározatok, a párt művelődéspolitikai célkitűzéseinek a könyvtár munkájában való megvalósítását. A könyvtár belső munkájának szervezésénél a reális, az anyagi és személyi adottságokkal összhangban álló tervezéseket, a munkafegyelem és munkaerőkölcs megjavítását. Az alapszervezet agitációs és propaganda munkájának arra kell irányulnia, hogy segítsen felszámolni a könyvtárban még jelentkező polgári és egyházi gyökerű ideálista szemlélet maradványait s érvényre juttatni a marxista-leninista világnézetet. Nagyobb súlyt kíván fordítani az alapszervezet a szocializmus építésével kapcsolatos párt-és kormányhatározatok részint hivatali, részint a párt-és tömegszervezetek vonalán való rendszeres megvitatására, az ideológiai oktatás színvonalának biztosítására, általában a könyvtári munkában jelentkező elvi-politikai kérdéseknek megtárgyalására. Rendszeresebben és hatékonyabban

kell segíteni a tömegszervezetek munkáját, és biztosítani kell azok elvi-politikai irányítását. Végül részletesen taglalja a határozat azokat a feladatokat, amelyek az alapszervezet belső építésének vonalán jelentkeznek.

A taggyűlés a felsőbb pártszerv határozata alapján 5 tagu alapszervezeti vezetőséget választott. A megválasztott vezetőség tagjai: Besenyei Andorné (tömegszervezeti ügyek), Bolgár Pálné (gazdasági ügyek), Hámori Béla (párttitkár), Németh Ferenc (agitációs és propaganda ügyek), Páczius Antalné (szervezési ügyek).

KISZ HIREK

AUGUSZTUS 1. - Férfi ASZTALITENNISZ - csapatunk 5:4 arányu vereséget szenvedett az Országos Műszaki Könyvtár csapatától. A csapat részgyőzelmeit DÁN Róbert (3) és JUHÁSZ Árpád aratták.

SZEPTEMBER 6. - Alapszervezetünk fiataljai és az érdeklődők részére TÁRLATLÁTOGATÁST szerveztünk a Magyar Nemzeti Galériába. Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítását tekintettük meg. A tárlatlátogatás szervezését LAKOS Katalin, a tárlatvezetést a Magyar Nemzeti Galéria egyik tudományos munkatársa végezte. Mindkettőjüknek köszönetet mondunk munkájukért.

SZEPTEMBER 18. - FUTBALLMÉRKŐZÉS az Országos Műszaki Könyvtár csapatával. Csapatunk hősieles küzdelemben és a mérkőzés második félidejében északsarki sötét-ségben alulmaradt. Ez alatt azt kell érteni, hogy 4:2 arányban elveszítettük a mérkőzést.

SZEPTEMBER 28. - A régi és új könyvtárostanulók találkoztak egymással KLUB-ÖSSZEJÖVETEL keretében. Az új könyvtárostanulókban 14 taggal gyarapodott KISZ alapszervünk. Az ujaknak jó KISZ-munkát és sikeres tanulmányokat kívánunk!

OKTÓBER 3. - IFJUSÁGI KLUBNAP és BURNS-EST az Országos Műszaki Könyvtárban. A műsor színvonalas volt, az utána következő táncos szórakozás pedig kiváló hangulatban zajlott le.

OKTÓBER 6. - II. IFJUSÁGI TERMELESI TANÁCSKOZÁS volt a VIII. ker. KISZ-Bizottság rendezésében.

OKTÓBER 6-10. között zajlottak le a JELENTKEZÉSEK az Express ifjúsági utazási-iroda által meghirdetett 1962. évi KÜLPÜLDI UTAZÁSOKRA. A KISz-es és a KISz-en kívüli fiatalok egyaránt nagy érdeklődést mutattak az utiprogramok iránt. Az épületbizalmiak azonban egynéhány KISz-tagnak és fiatalnak elfelejtettek szólni, úgyhogy pótfeljelentkezéseket kellett eszközölni. Gondosabb értesítést kérünk!

OKTÓBER 16. - A pártvezetőségválasztás előkészítésében 8 KISz-tagunk vett részt. Köszönjük a jó munkát! Külön köszönetet kell mondanunk NAGY Katalinnak a Könyvtárközi Kölosönzésből, aki nagyon szép, izléses dekorációt készített.

OKTÓBER 11. - KISz alapszervünk 5 tagja a pártvezetőségtől kapott belépőjegyekkel meglátogathatta az ORSZÁGGYŰLÉS ülését. Az oktatási reform vitájának egy részét hallgattuk meg.

OKTÓBER 22. - A KISz-szervezet AUTÓBUSZKIRÁNDULÁSA Fót-Vácrátót-Buják-Szé-
osény-Ipolytarnóc-Peking-Uj-Zéland-Budakeszi utiprogrammal. "Egy nap - egy élet"
volt a kirándulás jelszava. Annak ellenére, hogy kicsit zsufolt volt az utipro-
gram mindenki nagyon jól érezte magát. Köszönet JUHASZ Árpádnak, sportfelelősünk-
nek a szervezésért és a tura vezetéséért!

HIREK A RÖPLABDA-FRONTJÁRÓL - Szakszervezeti keretekben működő röplabdaosapa-
tunk az elmúlt időben három mérkőzést játszott. A KÜLÜGYMINISZTERIUM csapatát
3:1 arányban legyőztük. A METEOROLÓGIAI INTEZET csapatától 2:0 arányú vezetés u-
tán, 3:2 arányban szenvedtünk vereséget. A KÖNNYŰIPARI MINISZTERIUM csapatát azon-
ban egyetlenegy játszma elvesztésében sem segítettük (3:0-ra kikaptunk). - [ISZ-
LAY ZOLTAN]

FIGYELŐ SZEMMEL

A BIBLIOGRÁFIAI KOORDINÁCIÓ HELYZETE MAGYARORSZÁGON

Egy-egy ország bibliográfiai tevékenységének összehangolását sürgetően veti
fől a tudományos munka megszervezésének és ésszerűsítésének követelménye. A bib-
liográfiai munkának egy vagy többéves viszonylatban való megszervezése révén pél-
dával kiküszöbölődnek a párhuzamos munkák és rá lehet irányítani a figyelmet az
eddig elhanyagolt, de tudományos szempontból fontos területekre. Nem véletlen
az, hogy a gödöllői konferencián is annyi javaslat és kívánság hangzott el a bib-
liográfiai koordináció hatékonyabbá tételére és korszerűsítésére.

Magyarországon a koordinációnak már többéves multja van. Ugyanis a Népmű-
velési Miniszter 11-1-25/1954. sz. utasításában írta elő ennek megszervezését,
illetve az egyes intézmények bejelentési kötelezettségét. Sajnos ez a sokra hi-
vatott, nagy perspektívájú munka - mely először az OSZK Bibliográfiai Osztályán
folyt, jelenleg pedig a KMK Könyvtártudományi Osztály hatáskörébe tartozik - meg-
maradt a passzív regisztrálás fokán. Természetesen ez a félmegoldás is több a
semminél, azonban a koordináció hatékonysága távolról sincs arányban a beléfe-
tetett munkával.

Hogyan is folyik jelenleg Magyarországon a bibliográfiai munka összehango-
lása? Évenként száz intézménynek (nemzeti, egyetemi, főiskolai, megyei és városi,
muzeumi és intézeti könyvtárak és kiadóhivatalok) felszólítást küldünk a követke-
ző évben kiadásra kerülő, megadott szempontoknak megfelelő bibliográfiáik beje-
lentésére. A beérkezett válaszokból egyrészt a beküldő intézmények, másrészt a
bibliográfiák témája szerinti csoportosításban jegyzék készül. Ez a bibliográfi-
ák címén kívül egyéb jellemző adataikat (példányszám, terjedelem, előállítás mód-
ja stb.) is tartalmazza. Az elkészített bibliográfiai előtervet a Bibliográfiai
Szakbizottságnak kellene jóváhagynia. Azonban mivel ez két év óta elmaradt, az
előtervet küldtük el a jelentősebb fontosabb intézményeknek.

A jelenlegi rendszer egyik nagy hibája: nem intézkedik arról, hogy a készülő bibliográfiát milyen fokon kell bejelenteni. Így egyaránt bejelentésre kerülnek olyan művek, amelyek valóban kiadásra kész állapotban vannak és olyanok is, amelyeknél talán még az első cédula összegyűjtéséig sem jutottak el. Nem kerülnek bele a tervbe a magánszemélyek által készített bibliográfiák sem, csak akkor, ha valamelyik kiadó már szerződést kötött megjelentetésükre. Sajnálatos, hogy jelenleg a bibliográfiai koordinálással foglalkozó intézménynek csak regisztráló, tehát passzív szerepe van. A gyakorlatban nem kezdeményezhet és irányíthat, nem tehet módszertani észrevételeket, legfeljebb szerény tanácsal hívhatja fel a figyelmet az elhanyagolt területekre. Nincs megtorló lehetőség a bejelentési kötelezettségüket elhanyagoló intézmények ellen, s noha a terv megváltoztatása esetén mód van utólagos bejelentésre, ezzel az intézmények általában nem élnek. Valójában be kell látnunk, hogy az intézményeknek gyakorlatilag semmi előnyük nem származik abból, ha eleget tesznek bejelentési kötelezettségüknek. Valószínűleg így vélekednek maguk az intézmények is és ebből a magatartásból származik a bibliográfiák tervszerűtlen megjelenése, az, hogy olyan nagy az eltérés a terv és a valóban megjelenő bibliográfiák között.

Ennek illusztrálására szolgáljon néhány adat, mely az 1962. évi előterv összeállításánál került szemünkbe. A felszólított 100 intézmény közül választ mindössze 64 küldött. (Ebben szerepe lehetett a felszólítás nem egészen egyértelmű megfogalmazásának is.) Elgondolkodtató tény, hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár terve a cikk megírásáig még nem érkezett be, holott az a könyvtár a legjelentősebb az ajánlóbibliográfiák szempontjából. (Zárójelben jegyzendő meg, hogy a bejelentési határidő 1961. júl. 31-e.) Az 1962-re eddig bejelentett, szám szerint 82 bibliográfia közül 27 tétel szerepelt már az 1961. vagy még korábbi évek tervében. Ezzel szemben a Magyar Nemzeti Bibliográfia tanúsága szerint 1961-ben már eddig 17 olyan fontos, kétségkívül bejelentési kötelezettség alá eső bibliográfia jelent meg, a bejelentésre felszólított intézmények kiadásában, amelyek az 1961. évi előtervben nem szerepeltek. Nem hanyagolható el az a tény sem, hogy noha a teljes felmérés még nem történt meg, előzetes becslés szerint az 1961-re bejelentett bibliográfiáknak legfeljebb 30 százaléka jelent csak meg a harmadik negyedév végéig.

Ez a futólagos, csak néhány szempontra szorító áttekintés is világosan mutatja, hogy a bibliográfiai koordináció hatékony és korszerű megvalósítása sürgős feladat, olyan feladat, amellyel érdemes volna foglalkozni. [BÁN LAKY ÉVA]

Hallottuk...

AZ ORSZÁGOS BIBLIOGRÁFIAI MUNKAÉRTEKEZLET UTÁN

Lapunk augusztusi számában az Országos Bibliográfiai Munkaértekezlet előkészületeiről számoltunk be. Most a munkaértekezlet után érkezett az ideje annak is, hogy mérlegre tegyük, érdemes volt-e ezt a konferenciát megrendezni, hozott-e eredményeket és ha igen, mik ezek az eredmények.

Kétségtelen, hogy a konferenciának volt "külső" sikere is. Több, mint kétszáz résztvevő tartott ki szorgalmasan mindhárom napon és nagyon sokan vettek tevékenyen is részt a tanácskozásokon. Sikeresnek könyvelhető el az is, hogy a munkaértekezlet nem csupán a könyvtárosok szakmai értekezlete volt, hanem azon ott voltak és véleményüket nyilvánították a nem könyvtárakban dolgozó bibliografus szakemberek, és a bibliográfiák felhasználói is.

A környezet amelyben a tanácskozások folytak szép és kellemes volt. A gödöllői Agráregyetem rektora, dolgozói és különösképen az egyetem könyvtárának munkatársai, - élükön Fekete Béla könyvtárigazgatóval és a fáradhatatlan Wallshausen Gyula osztályvezetővel - mindent elkövettek, hogy a résztvevők jól érezzék magukat Gödöllőn.

A konferencia munkarendjének megállapítása, - a három ill. négy szekcióban való tárgyalás, szintén helyesnek bizonyult. Így sikerült elérni azt, hogy mindenki arról tárgyalt, azt beszélte meg ami őt a legközelebből érinti. Sikerült a konferencia résztvevőit a hosszú referátumok fárasztó meghallgatásától is megkímélni. Az előre kiküldött írásos anyag előzetes áttanulmányozása lehetővé tette, hogy viszonylag kevés volt a sajnos gyakran szokásos "mellébeszélés". A vita ennek ellenére, vagy talán éppen ezért igen színvonalas volt.

A plenáris ülés vitája két igen fontos kérdés köré összpontosult. Az egyik kérdés az országos bibliográfiai munka tervszerűségének problémája volt. A másik, amely körül igen élénk vita alakult ki, a bibliográfia készítés műhelyének kijelölése volt. Az előadó Csüry István véleménye szerint az irodalmat gyűjtő, rendszerező és az olvasóhoz eljuttató könyvtár és a dokumentáció közt nem nehéz meglátni a feladatok azonosságát. A vita egyes résztvevői arra mutattak rá, hogy a bibliográfiai feltáráshoz szükséges anyagismeret, a válogatáshoz szükséges szakértelem kizárólag a szakember birtokában van és ezért a bibliográfiai tevékenység elsősorban a szakember feladata.

Az egyes munkabizottságok munkájának eredményeit a záróülésen előterjesztett ajánlások tükrözik. Dr. Sebestyén Géza helyettes főigazgató terjesztette elő az ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK-at. Ezek között kiemelkedő jelentőségű az, amely 5 éves távlati bibliográfiai terv kidolgozását tűzi ki feladatul. A tárgyalások eredményeként állapítják meg ezek az ajánlások azt is, hogy az alapvető bibliográfiáknak, továbbá azoknak a bibliográfiáknak, amelyek az országos távlati tudományos kutatási terv célkitűzéseit szolgálják, megjelentetését soronkívül kell biztosítani.

Könyvtárunkat elsősorban a NEMZETI BIBLIOGRÁFIÁVAL KAPCSOLATOS AJÁNLÁSOK érintik. Ezek kimondják, hogy szükséges a magyar kiadványok új, retrospektív feldolgozásának megvalósítása, és a kurrens nemzeti bibliográfia füzeteinek folyamatos kumulálása. A munkabizottság a kurrens nemzeti bibliográfia rendszerének következő tagolását ajánlotta: a) Magyar Nemzeti Bibliográfia, b) Magyar Folyóiratok Repertórium, c) évenkénti periodika bibliográfia, d) kisebb jelentőségű nyomtatványanyag egyszerűsített nyilvántartása. A Haraszthy Gyula vezetése alatt működő munkabizottság szükségesnek tartotta továbbá a külföldi hungaricumok kartotékrendszerének és a nemzeti bio-bibliográfia címanyagának felfektetését is. Az ajánlások célja hozzájárulni ahhoz, hogy kiépülhessen a magyar nemzeti bibliográfia teljes rendszere, ami hatásosan tudja támogatni a szakbiblio-

gráfiai tevékenységet.

A szakemberek és könyvtárosok jó együttműködését dokumentálják a TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKBIBLIOGRÁFIAI AJÁNLÁSOK. A bizottság munkájában élénk részt vettek az MTA kutatóintézeteinek képviselői, az Akadémia könyvtörténeti és bibliográfiai munkabizottságának titkára dr. Mezey László. Könyvtárosok, bibliográfusok, szakemberek közös ólkitűzéseit tükrözik a dr. Sziklay László által előterjesztett ajánlások. Hadd emeljünk ki ezek közül néhányat: Szükséges a magyar társadalomtudományi szakbibliográfiák lehető teljes rendszerének kiépítése a könyvtárak, bibliográfusok és az egyes tudományágak művelőinek szervezett együttműködése révén. A szakbibliográfiai tevékenység során mind a kritika, mind a szelektálás folyamán a pártosság szempontjait kell érvényesíteni és a tevékenységet az országos távlati kutatási tervvel, a Magyar Tudományos Akadémia gondozásában lévő témákkal, stb. kell összehangba hozni.

Mind a társadalomtudományi, mind pedig a természettudományi szakbibliográfiákkal foglalkozó munkabizottság különös gondot fordított a magyar tudományos eredményeknek külföldi szakbibliográfiákban való feltárásának kérdésére.

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOS SZAKBIBLIOGRÁFIAI AJÁNLÁSOK-ban a munkabizottság dr. Pataky Ernő elnökletével az egyes tudományterületeken folyó szakbibliográfiai tevékenység hatékonyságának vizsgálatát tartotta igen fontosnak.

A bibliográfiai munkában döntő fordulatot jelent az az állásfoglalás, amelyet az AJÁNLÓ-ES HELYISMERETI bibliográfiai munkabizottság, különösen az ajánló bibliográfiák kérdésében elfoglalt. Sallai István a KMK módszertani osztályának vezetője terjesztette elő e munkabizottság ajánlásait. "Az ajánló bibliográfiák szerkesztésénél fokozottabban kell arra törekedni, hogy az ajánló-bibliográfia az önművelést segítve meghatározott tárgyban, meghatározott olvasóréteg számára készüljön és hogy az a népművelés, az oktatás és a továbbképzés óljlait szolgálja. Ki kell alakítani az ajánló bibliográfia tervszerű tematikai rendszerét, azaz ne legyen olyan fontos szakterület, és ne legyen olyan olvasóréteg, amelynek számára nem készül ajánló bibliográfia."

A helyismereti bibliográfia kérdésében is nagy lépést tett előre a munkaértekezlet. Megállapította a megyei könyvtárak és a tájkönyvtárak feladatait a helyismereti irodalom feltárásával kapcsolatban és itt is a tervszerűség megvalósítást tekintette elsőrendű feladatának.

Az Országos Bibliográfiai Munkaértekezlet számos megoldandó kérdésre hívta fel a figyelmet és legfőbb eredménye abban foglalható össze, hogy tisztázta a bibliográfiai munka óljlát, feladatait. Mind a ól, mind a feladatok nem lekiósznylendő jelentőségűek. Helyesen állapítják meg az általános jellegű ajánlások: "A KIADVÁNYOK MAI ÖZÓNÉBEN A BIBLIOGRÁFIA NÉLKÜLÖZHETETLEN ESZKÖZZÉ LETT MINDEN ORSZÁGBAN. Különösen fontos szerepe van azonban a szocialista társadalmakban, ahol a fejlődés üteme meggyorsult s így mind a tudomány, mind a termelés érdekei megkövetelik az elért eredmények naprakész állapotban való nyilvántartását, egyben a tömegek tájékoztatása, nevelése is állandó bibliográfiai tenivalókat ir elő." [SZENTMIHÁLYI JÁNOS]

ORSZÁGOS MÓDSZERTANI KONFERENCIA
(1961 október 17-19)

Háromnapos országos módszertani konferencia volt könyvtárunk Puskin-utcai dísztermében. Az első napon, tudományos és közművelődési könyvtárak részvételével LÁNG IMRE, a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztályának helyettes vezetője tartott beszámolót, amelyhez többen szóltak hozzá, főleg a tudományos könyvtárak képviselői.

A konferencia délutáni ülésén ACZÉL GYÖRGY, a művelődési miniszter első helyettese tartotta meg kulturpolitikai kérdésekről szóló, nagy figyelemmel kísért előadását.

A második napon - a közművelődési könyvtárak részvételével Sallai István, a KMK módszertani osztályának vezetője tartott vitaindító előadást a megyei könyvtárak új szervezeti átforgalmazásának problematikájáról. Szente Ferenc, a Módszertani Osztály munkatársa ismertette a módszertani csoportok új feladatait és a szervezeti változások lehetőségeit. A két - rendkívül sok újat hozó - előadást élénk vita követte.

A konferencia harmadik napján Vadász Ferencné, a KMK oktatási osztályának vezetője tartott beszámolót az alap- és középfokú képzés problémáiról. Ezt az előadást is vita követte, amelynek színvonala azonban a várttól kissé elmaradt, annak ellenére, hogy az oktatás egész területén rendkívül sok megbeszélni és megoldani való feladat áll a megyei könyvtárak előtt. [IZ]

Láttuk....

LENGYEL ÉS CSEHSZLOVÁKIAI VENDEGEK KÖNYVTÁRUNKBAN

BIBLIOTEKA NARODOWA, WARSZAWA

A varsói Nemzeti Könyvtár tizenháromtagú csoportja szeptember végén érkezett kététhetes tanulmányi- és turistautra hazánkba. Szept. 27-én látogattak el könyvtárunkba, amelyet a könyvtár vezetőségével való baráti találkozó után együttesen tekintettek meg, majd külön-külön látogattak el az őket közelebből érdeklő osztályokra (Könyvfeldolgozó és Bibliográfiai Osztály, Hirlaptár, Mikrofilmtár, Nemzetközi oszere, Módszertani Osztály), és kicserélték tapasztalataikat az azonos munkakörben dolgozó magyar kartársakkal. Látogatásukat - mint utóbb mondták - igen tanulságosnak találták; egyrészt sok vonatkozásban ráismertek saját problémáikra, másrészt olyan módszerekkel, megoldásokkal ismerkedtek meg, amelyeket érzésük szerint mindennapi munkájukban jól fognak tudni hasznosítani. [WÉ]

STÁTNI KNIHOVNA CSR, PRAHA

Hosszúra nyult előkészületek után végre megvalósult a prágai Állami Könyvtárral kötött megállapodásunk: a kölcsönös tanulmányut első szakaszában 12 oseh kollegánk látogatott el Magyarországra. Többen jöttek az Állami Könyvtár hálózatába tartozó könyvtáraktól, így a oseh Parlamenti Könyvtár vezetője, a Szláv Könyvtár vezetője, a "Knihovnik" szerkesztőségének egy munkatársa, stb.

Tartózkodásuk egy hete alatt igyekeztünk számukra változatos programról gondoskodni. Hétfőn megnézték könyvtárunkat, délután sétát tettek a városban és a Várban. Kedden Sztálinvárosba kísértük őket, ahol részletes tájékoztatást kaptak a város és környékének könyvtári életéről és bepillanthattak a Vasmű munkájába is. Szerdán délelőtt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárat nézték meg, délután legtöbbször az Egyetemi Könyvtárba látogatott. Egy kisebb csoport a Liszt Ferenc-téri gyermekkönyvtár iránt érdeklődött, a prágai Parlamenti Könyvtár vezetője pedig az Országgyűlési Könyvtárat tanulmányozta.

Csütörtökön egy kis autóbusszal és két autóval szép utra indultak: Székesfehérvár-Veszprém-Balatonfüred-Tihany érintésével Keszthelyre utaztak, sajnos esős időben. Pénteken meglekintették a Helikon Könyvtárat, megnézték Hévizt, majd a Balaton déli partján, egy síófoki pihenőt közbeiktatva, visszatértek Budapestre. A rossz idő ellenére nagy élmény volt számukra a Balaton.

Szombaton az Országos Műszaki Könyvtár meglekintése után Intézetvezetésünk és a Szakszervezeti Bizottság látta vendégül őket. A főigazgatói szobában koccintottunk a további tapasztalatoserék sikerére. Délután a Nemzeti Galériába látogattak el, este pedig az operában a Varázsfuvolát nézték meg. Vasárnap délelőttre maradt a háromórás városnézés autóbusszal, délutánra pedig a Szépművészeti Múzeum.

Vasárnap éjszaka bucsuztattuk a kedves vendégeinket, akik alig győzték hangoztatni, hogy milyen sokat láttak és mennyire jól érezték magukat minálunk. Örömmel várják a magyar csoport 1962 tavaszára tervezett osehSzlovákiai látogatását. [GOMBOCZ ISTVÁN]

SZTÁLINVÁROS - ELSŐ LÁTÁSRA

"Azt látni kell" - mondták szocialista városunkat meglekint ismerőseim, ha e városról faggattam őket. Érthető ezek után, hogy örömmel vállaltam el a megbízást, hogy második kísédként utazzam osehSzlovák vendégeinkkel Sztálinvárosba.

E nagyon korszerű város meglekintogatására egy kevésbé korszerű közlekedési eszközt - személyvonatot vettünk igénybe, amely a 70 kilométeres távolságra 2 és fél óra alatt "röpitett" bennünket. Meg is jegyeztem társaságunknak, hogy Gagarin ennél sokkal rövidebb idő alatt kerülte meg földünket. Mégsem voltam türelmetlen, mert a vidám és rokonszenves vendégekkel gyorsan telt az idő és azzal is vigasztaltam magamat, hogy talán e 2 és fél óra alatt is épül valami és még többet láthatok. Ezzel szemben nagyon is gyorsnak tartottuk annak az autóbussznak a tempóját, amely az állomásról a városba vitt bennünket, mert az ut alatt nem győztünk látni. Szinpompás, hatalmas épületek, hibátlanul aszfalozott uttestek, járdák

- olyan frissek, újak, mintha nem is használnák. Uj itt minden: a házak, a fák, az emberek. Gyárváros és üdülőhely. Szóval csoda. De nemcsak külsőségekben, tartalomban, kulturában is. Pompás kulturháza, két szép könyvtára (városi ill. járási és üzemi), továbbá gyönyörű szállodája-étterme, mozija, vidámparkja, poliklinikája, üzletházai stb. tanúsítják ezt. A Városi Könyvtárban csehszlovák vendégeink részvételével rögtönzött könyvtáros "közművelődési" értekezlet (megjelent azon a kulturház nagyon agilis és rátermett igazgatónője és a járás közművelődési előadója is) arról győzött meg bennünket, hogy hatékony szervezet áll a város kulturális fejlesztésének szolgálatában és komoly munkaprogramot hajtanak végre minden irányban. Meglátogattuk a Vasművek üzemi könyvtárát is, amely mintaszerűen látja el feladatát.

Mindez egy hatalmas ipari létesítménynek: a Vasműveknek köszönheti létét, amelyet szintén alkalmunk volt megtekinteni - sajnos az idő rövidsége miatt csak amolyan "kutya-futtában". Mindössze egy üzemébe, a megleghengerműbe juthattunk csak be, de az itt látottak is kellő izelítőt adtak a Vasművek grandiózus munkájáról.

Érthető, hogy a város nagyszabású és mindennapos idegenforgalmat bonyolít le. Ottlétünkkor éppen az a szerencse ért bennünket, hogy a volt spanyolországi Nemzetközi Brigád tagjaival étkezhattunk az "Aranycsillag" pompás éttermében.

Elismeréssel kell szólnunk a kirándulás jó előkészítéséről, valamint a bennünket fogadó és kalauzolól elvtársak szíves és baráti magatartásáról, amiben nyilván benne volt egy kis büszkeség is: lám, i l y e n városban élünk, i l y e n városnak szenteljük munkánkat. A látottak mély benyomást keltettek vendégeinkben is, aminek lelkes szavakkal adtak kifejezést. [B.O.]

Olvasuk...

Az Akadémiai Kiadó
BIBLIOTHECA HUNGARICA ANTIQUA SOROZATÁRÓL

Három pompás kötet jelent meg eddig annak a nagyszabású vállalkozásnak keretében, amelyet az Akadémia Irodalomtörténeti Intézetének kezdeményezésére az Akadémiai Kiadó indított el "Bibliotheca Hungarica Antiqua" című sorozatával. A vállalkozás könyvkiadásunk egyik régi mulasztását pótolja: korszerű hasonmás-kiadásban adja közre a magyar irodalom minden jelentősebb XVI. századi emlékét. A mintegy harminc kötetre tervezett sorozatból eddig Tinódi Sebestyén Cronicája, Sylvester János Uj Testamentum-fordítása és Benczédi Székely István Krónikája jelent meg. A közeljövőben lát napvilágot Heltai Gáspár Cancionaleja. Hasonmás-kiadásban kerül a közönség elé többek között Bornemisza Péter énekeskönyve, Heltai Gáspár Chronicája s a Balassi Menyhért árultatásáról szóló komédia. A kisebb terjedelmű művekről - például a históriás énekekről - gyűjteményes kötet készül.

A sorozat kötetei több szempontból is eltérnek régebbi faksimile-kiadásainktól. Nem egy meghatározott példány másolatát nyújtják, hanem a könyv eredeti álla-

potát, teljes szövegét rekonstruálják oly módon, hogy a ma ismert legteljesebb példány esetleges hiányait más példányokból pótolják. E mellett a régi könyvek tipográfiai kiállításáról is hivebb képet adnak, mint a korábbi hasonmás-kiadások, mert ez utóbbiaktól eltérően nem a XVI. századi betűk újrametszésével és új szedéssel, vagy metszés útján történő sokszorosítással, hanem a sokkal megbízhatóbb fotografikus eljárással készülnek.

Becses irodalmi emlékeink új hasonmás-kiadásait azonban nemcsak a korszerű hatás, az eredeti megjelenési forma tükrözése teszi értékes kiadványokká. Valamennyi kötethez vonzó stílusban megírt tanulmány készül, amely a közreadott művet sokoldaluan méltatja. Bóka László Tinódi-tanulmánya - a mű ismertetésén túlmenően - Tinódi tudatos történetirői magatartásáról, a török elleni harokat megörökítő énekeinek közvéleményalakító hatásáról s a kolozsvári nyomda működésének első éveiről tájékoztatja az olvasót. Varjas Béla Sylvester-tanulmánya összegezi mindazt, amit a XVI. századi magyar humanizmus egyik legképzettebb írójáról, a tudós Sylvesterről, Újtestamentum-fordításáról s kinyomtatásának körülményeiről a szakirodalom nyilvántart. E mellett új megállapításokat tartalmaz Sylvester helyesírási rendszerének jelentőségéről s a sárvári betűkészletek eredetéről. Gerézdi Rabánnak Székely István Krónikájához írt tanulmánya szemléletes képet ad az első magyar nyelvű történeti munkáról s szerzőjéről: a reformáció korának egyik nem jelentéktelen korabeli prédikátor-írójáról. Ezen túlmenően pedig, nagyobb kitekintésben, a korabeli olvasók latinul nem tudó rétegével, ideológiájával s a Krónikában is tükröződő köznemesei tudat kialakulásával ismerteti meg az olvasót.

A Bibliotheca Hungarica Antiqua című sorozat új lehetőségeket biztosít a tudós, pedagógus, könyvtáros számára s igaz örömet okoz a könyvgyűjtőknek. A megbízható hasonmás-kiadások alapján immár bárki otthonában tanulmányozhatja a magyar nyelv és irodalom korai emlékeit. Középiskolákban szemléltető eszközként, egyetemi és tudományos intézetekben forráskiadásként hasznosíthatók e kötetek; a könyvtárakban pedig a féltve őrzött eredeti művet pótolják, óvják meg a további pusztulástól. Méltóképpen közvetíti a sorozat a külföld felé is magyar nyelvű irodalmunk legrégebb, nyomtatott emlékeit.

A sorozatot Varjas Béla szerkeszti. Az első három kötet gondos és igényes kiállításban - régies hatást keltő meritett papíron, Sasvári Dezső kötésterevei alapján készült finom bőrkötésben jelent meg. [SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ]

SZAKSZERVEZETI KRÓNIKA

A SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁG ÜLÉSÉNEK ANYAGÁBÓL

SZEPTEMBER 14-I ÜLÉS - Az SZB előterjesztések alapján az alábbi kérdéseket tárgyalta meg és a következő határozatokat hozta:

A munkaidő kezdetének esetleges megváltoztatásával, valamint a szakszerve-

zeti könyvtár visszaállításával kapcsolatos javaslatok érdemi tárgyalása előtt az SZB szükségesnek tartotta a dolgozók véleményének előzetes felmérését. [Ennek eredményéről lapunk más helyén számolunk be.]

Megtárgyalta az SZB a Szakszervezetek Országos Tanácsa X. plenumának a munkavédelemmel és a munkaegészségüggyel kapcsolatos határozatát. E határozat, valamint a KSz Budapesti Bizottságának irányelvei alapján a következők végrehajtását tűzte ki célul: 1) Elkészíti a könyvtár munkavédelmi és munkaegészségügyi helyzetének felmérését és azt eljuttatja az illetékesekhez. 2) Október hó folyamán megrendezi a könyvtár dolgozóinak tudósűrő-vizsgálatát. 3) Egészségügyi előadást rendezünk olyan kérdések megtárgyalására, amelyek a szellemi munkával kapcsolatosak.

MUNKABIZOTTSÁGAINK NAPLÓJÁBÓL

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI TANÁCS

ÜDÜLÉS - Ez év utolsó negyedére 1 üdülési (Hajdusoboszló) és 2 gyógyüdülési (Balatonfüred) beutalót kaptunk. A TT döntése alapján Kaposi Mihály, Németh János és Varga Józsefné kapták meg.

Lapunk megjelenéséig az alábbi dolgozók nyertek üdülésre beutalást f. évi aug. 3-tól:

Kedvezményes üdültetés - BAKONYBÉL: Kecskeméti István (szept.5-19.), Munkácsi Piroska (szept.19-okt.3.); BALATONLELLE: Kostyál István és felesége (szept. 19-okt,3.); DÖMÖS: Krivácsy Györgyné és férje (szept.19-okt.3.); HAJDUSZOBOSZLÓ: Németh János (okt.5-19.); HÉVIZ: Barton András (aug.24-szept.7.); SIÓFOK: Ferenofy Klára (aug.3-16.), Tárkányi Gyula (szept.3-15.); SZILVÁSVÁRAD: Páozius Antalné és férje (szept.7-21.); ZEBEGÉNY: Imre Kálmán (okt. 5-19.), Krausz Jánosné és fia (aug.10-23.)

Önköltséges üdültetés - BALATONALMÁDI: Mérey Róbertné és férje (aug.24-30.), Schneller Károly és felesége (aug.31-szept.13.), Somogyi Andrásné és gyermeke (aug.31-szept.6.), Szabó János és felesége (szept.15-21.), Szilágyi György és felesége (szept.7-15.); PILISSZENTKERESZT: Pipics Zoltán és felesége (szept.8-22.), Radnai Márta és édesanyja (aug.30-szept.12.); SIÓFOK: Falvy Zoltán és felesége (aug.21-28.), Jenik Gyözőné és leánya (aug. 20-szept.3.), Pálinkás Sándor és felesége (aug.21-28.)

Intézeti önköltséges üdültetés - KESZTHELY: [aug.22-szept.4.] Mezey László (5 személy), Takács Menyhért (6 személy), Wix Györgyné (3 személy); [szept.5-18.] Gordon Miklósné (2 személy), Herke Rózsa édesanyja (1 személy), az ÁLLAMI GORKIJ KÖNYVTÁR dolgozója (2 személy), Tornya Alice (3 személy); [szept.19-okt.2.] Debulay Imréné (2 személy); Paulinyi Oszkárné (2 személy)

SZAKSZERVEZETI TAGSÁGUNK SZEMELYI HIREIBŐL

Dr. SZEKERES MARGIT (1911-1961)

Néhány hónappal ezelőtt még nem gondoltuk, nem hittük volna, hogy Ő lesz az, akiért legközelebb ki kell tüzni a kapubejárat fölé a gyászt hirdető fekete lobogót.

Nem hittük és nem akartuk elhinni még akkor sem, amikor a legutóbbi hetekben pár percre láttuk Őt és magunknak sem akarva bevallani, sejtettük, hogy elkerülhetetlenül ott lebeg már fölötte a vég.

Szekeres Margit emberi jóságra, szeretetre, megértésre vágyott. Szerette és kereste a szépet, a jót az emberekben, a művészetben, a természetben. Ezek a hajlamok vonzották már kora ifjuságától kezdve és ezek határozták meg egyetemi tanulmányait. Először rövid ideig a Történeti Múzeum dolgozója volt, majd könyvtárunkba került, ahol leghosszabb ideig a Hirlaptárban dolgozott. Éveken át volt a hirlapreperitorium egyik szerkesztője. Erre a munkára kiválóan alkalmassá tette őt széleskörű nyelvtudása, sokoldalú érdeklődése, pontos, elmélyedő szakmai munkája. Sokszor otthon is folytatta a munkát és erejét tufeszítve késő éjszakáig dolgozott, hogy terminusra elkészüljön. Néhány évvel ezelőtt - talán már érezve ereje hanyatlását - megvált ettől a munkakörteől s előbb a Gyarapítási Osztályon, végül a Bibliográfiai Osztályon dolgozott, hősiiesen küzdve az egyre súlyosbodó és - sajnos - túl későn felismert betegséggel.

Átéltte mind a két világháborút és az élet szépségei felé vonzó lelke irtószott a rombolás, az embertelenség pusztító szellemétől. Őszinte jóakarattal, tudatosan vett részt a békét építő munkában.

Munkája, ha talán csekélységnek tűnik is a nagy egészhez képest - mint mindannyiunké - beleolvad azoknak a millióknak munkájába, akik az emberiség szebb, békésebb jövőjéért harcolnak. AKIK SZERETTÜK, MEGŐRIZZÜK ŐT EMLÉKÜNKBEN! (Csapodi Csabáné)

H i r e k

KÖNYVTÁRUNK NAGY CSALÁDJÁNAK ÚJ TAGJAI: Keoskés Mátvás - Keoskés Mátvás kislfia aug. 6-án; Kovács Ilona - Kovács József és Sűveges Ilona kisléánya szept.9-én született.

Könyvtárunk dolgozói közül NECHAY LIVIA aug. 4-én Kausay Tiborral, FOGARASSY MIKLÓS okt.6-án Párdányi Dórával kötött házasságot.

KÓRHÁZBAN VANNAK: Szabó Kálmánné, Tilly Józsefné.

VÁLTOZÁSOK SZAKSZERVEZETI TAGSÁGUNKBAN: Új tagok (átigazolással és belépéssel): Bárán Mária, Németh Ferenc, Somogyi Anna, Szilvássy Istvánné, Vén Tiborné. Átigazolást nyert alapszervünkteől: Cseh Lászlóné, Friedrich Ildikó és Kiss Jenőné.

SZAKSZERVEZETI HIREINK

A KÖLCSÖNÖS SEGÍTŐ TAKAREKPENZTÁR ellenőrző-bizottsága f. évi szept. 11-én végezte III. negyedévi vizsgálatát. Megállapításuk szerint a KST tagjainak száma 129, a jan.1-aug.31. időszakban a betétek összege 87 100 Ft, kölcsönt 86 alkalommal 83 570 Ft értékben adtak ki.

BIZALMIÁK AKADÉMIAJA - A KSz Budapesti Bizottsága az 1961/62. évben is megrendezi a szakszervezeti bizalmiak központi továbbképzését. Alapszervezetünktől Berczeliné Monori Erzsébet, Bétsó Eleméerné és Somogyi Andrásné vesznek részt a továbbképzésben. A POLITIKAI AKADÉMIA előadássorozatán Horváth Viktor és Sallai István lesznek alapszervezetünk képviselői.

KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁSUNK során 230 kérdőív adott választ azokra a kérdésekre, hogy miképpen vélekednek dolgozóink a szakszervezeti könyvtár visszaállításának tervéről és a munkaidő kezdetének esetleges megváltoztatásáról. E kérdőívek tekintetbevételével kívánta a SZB a fenti kérdésekben állásfoglalását kialakítani.

A szakszervezeti könyvtár visszaállítása mellett 192 (83,4 százalék) dolgozónk foglalt állást. A visszaállítandó könyvtárt ténylegesen 187 (81,3 százalék) dolgozó kívánja használni. Nem tartotta szükségesnek 25 (10,8 százalék), nem adott feleletet 13 (5,8 százalék). Ugy véljük beszédes számok ezek és eléggé egyetemes véleményt fejeznek ki.

A munkaidő kezdetének esetleges megváltoztatása 77 dolgozónál, a megkérdezettek 33,5 százalékánál jelentene komoly akadályokat. Napközis, iskolás gyermekek ellátása, a családi életnek sok apró és nagy gondja, orvosi kezelés, közlekedés, a lakhelyek távolsága az, ami a reggeli 6 és fél 9, mindössze két és fél órányi idejébe zsufolódik. Könnyebb azoknak, akiknek nincsenek ilyen gondjaik. Az SZB ez írásos felmérés alapján is megerősítve látja előző (még a nyári idő folyamán) állásfoglalásának helyességét, amikor a pártszervezeti vezetőséggel együtt - éppen a családi gondokkal küzdő, nem is kevés számú dolgozónkra tekintettel - nem helyeselte a munkaidő kezdetének megváltoztatását.

TÜDŐSZÜRÉST szerveztünk dolgozóink részére f.évi okt.23-tól nov. 3-ig. A Társadalombiztosítási Tanács ezúton is kéri dolgozóinkat, hogy saját érdekében vegyenek részt ezen. A tüdőszűrés helye: Ernyőképszűrő Allomás VIII. Korányi Sándor u. 3/a, naponta 10 órától 13 óráig.

HERNÁDY DÉNES munkatársunk ezúton is kéri könyvtárunk minden dolgozóját - segítsék őt és édesanyját abban, hogy butorozatlan albérleti szobához jussanak. Munkatársunk ma is Üllő-ről jár be dolgozni (tehát nem távolság a döntő), de jelenlegi albérletének fenntartása tarthatatlanná vált.

Kiadja az ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MSZMP SZERVEZETE ÉS SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA. Megjelenik havonként. Felelős kiadó: Horváth Viktor. Szerkesztő-bizottság: Bánlaky Éva, Gombocz István, Horváth Viktor (szerkesztő), Lázár Péter, Szűcs Ilona. Országos Széchényi Könyvtár Budapest VIII. Múzeum u. 3. házi sokszorosítósa. Lapzárta: 1961. okt. 23. Megjelenik 400 példányban. Nyt.szám: 582/1961.

